UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Cur dicit completos dies assumptionis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-83011

Visual Library

V.33. *Nesciens*, Syrus, *& nesciebat, quid diceret.*

V.34. *Intrantibus illis in nubem* ἐν τῷ ἐκείνῳ εἰσελθεῖν, cum ipsi intrarent. Syrus ne quis Apostolos ingressos putaret sic vertit: *& timuerunt, cum viderent Mosen & Eliam, qui ingrediebantur in nubem.*

V.35. In quibusdam additur: ἐν ᾧ ἐνδόκησε, quod nec in Latino, nec Syris est, vt ex aliis huc translatum videatur.

V.38. Syrus legit: *Respice in me & filium meum*, in regis vertit interpres: *respice in me pro filio meo*, in Syro est, עלי ברי *chali beri*, hoc est, *super me filium meum.* Itaque cum non sit recta illa constructio, puto potius pro עלי ablato י legendum על, vel ר esse paragogicum. Quod autem versu 37. pro *illi* alii habeant *illis*, quod est in correctis latinis, consentiunt multa Græca & Syrus.

V.39. *Clamat & elidit*, est in correctis, aliqua etiam Græca habent καὶ ῥήσσει, *& elidit.* Syrus non habet, sed pro eo habet וברוך שנוהי *& frendet dentibus suis*, eodem loco pro συντρίβον nonnulla habent συντρίβοντος αὐτοῦ. Ibidem pro ῥήσσει Beza mallet ἀρήσσει, verum eadem ratio istorum est verborum. Idem reprehendit, quod noster habet: *Dissipat vulgata*, inquit, *cum spuma, admodum improprie. Nec enim illo verbo significatur hoc in loco discerptio aliqua re vera, sed iactatio illa membrorum cum interioribus grauissimis cruciatibus, ac fere ita ipsa laniarentur, sicut secare dicitur podagra.*

Quod si hoc prætendit, nec ipse discerpendi vocabulo vti debuisset, nō enim reuera discerpit: nec Græcus recte dixisset, σπαρήσσει, quod est *lacerat, conuellit.* Hic igitur membrorum conuulsiones, & cruciamenta, qualia erant in talibus ægris, indicantur.

V.43. Alia exemplaria ἐποίεν, alia ἐποίησεν habent, nec temporis, nec sensus vlla differentia.

V.46. Διαλογισμὸν vertit hic cogitationem noster interpres: cæteroqui etiam disputationem quæ verbis habetur, significat, & constat ex Marc. 9.34. disputasse ea de re discipulos. Itaque Beza nostrum interpretem reprehendit & vertit: Incidit autem disceptatio inter eos, seipse tamen confutat versu sequente, vbi ait Euangelista, at Iesus videns cogitationes cordis eorum. ἰδὼν δὲ διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, videns dialogismum cordis eorum. Ostendit enim Euangelista etiam cogitationes vidisse, antequam disceptarent. Eodem igitur modo διαλογισμὸν v. 46. & 47. accipit, cogitasse eos dicit, & visam à Christo cogitationem minus apte diceret collocutos eos, & Christum vidisse cogitationes.

Versu autem 47. διαλογισμὸν *accipi pro cogitatione sacis indicat cordis nomen*, inquit Beza.

V.47. Apprehendit & statuit, Græce ἐπιλαβόμενος ἔστησεν, sic quidam libri: *apprehendens statuit videns cogitationes*, libri Græci aliqui εἰδὼς, aliqui ἰδὼν.

V.49. Qui non sequitur nobiscum, quidam non recte addunt *te*, quod tamen in Syro expressum est.

V.50. *Ad illum*, alii *ad illos*, contra Græcos, Syrum, & latinos libros, quocirca corrigendi sunt.

VERSVS 51.

Factum est autem cum complerentur dies assumptionis eius, & ipse faciem suam firmauit, vt iret in Ierusalem.

QVÆSTIO I.

Cur dicit completos dies assumptionis?

§.1. MAldonatus noster ab hoc versu expositionem inchoat, & difficultatem proponit. Quomodo iam dies compleri dicat, cum adhuc à passione abesset annum integrum? Mihi vix difficultas esse videtur: nam illud ἐν τῷ συμπληροῦσθαι de toto vitæ curriculo dicitur, cuius bona pars in Galilæa acta fuit, iam Ierosolymam tendebat, vt in Iudæa quoque prædicaret. Dies assumptionis vocat Syrus יומתא דסולקה *Dies ascensionis*, ita apud Marcum ἀνελήφθη, *assumptus est.* *Complet dies assumptionis toto tempore sui incolatus.*

§.2. Græca sententia contra Arrianos vsi sunt Patres, est enim ἀνάληψις *reassumptio*, seu *post dimissionem assumptio.* Christus formam serui accipiens dimissus quasi abdicatus, exulatum abijt, resurrectione receptus, & ascensione in hæreditatem suam deductus est.

V.50. *Qui non est aduersum vos pro vobis est.* Ita optimi libri & correcta editio, & Syrus, aliqui tamen legunt *nos, nobis*, vt Brugensis, Hentenius. Facilis est in Græcis lapsus ob affines literas ἡμᾶς & ὑμᾶς. Eodem v. 50. quidam præponunt illis verbis. *Nolite prohibere*, hæc *sinite illos*: quæ omittenda sunt.

QVÆSTIO II.

Quomodo firmauit faciem?

§.1. GRæce dicitur τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξε, *faciem suam firmauit*, fulsit, vt amoueri non posset. Sumpta est similitudo ab animalibus cornupetis, quæ coruscantur, firmatoque capite, turnida ceruice, & rigida in aduersarium feruntur, vt in Tauris & Arietibus apparet. Firmum ergo animi propositum significat. Correctior editio præpositionem addit: *In Hierusalem.* Cur vero hic firmasse faciem dicatur, causa est, quia plurima in Iudæa sustinenda certamina fuerunt. Pharisæi & Scribæ non modo plures, sed doctiores, maligniores erant, populum concitarant. Itaque iam in ipsam flammam iturus dicitur firmasse faciem, heroica virtute contra aduersa audentior progressus. Excelso & erecto animo in pugnam prouolans, vt Hieron. q. 5. ad Algasiam docet. *Heroica fortitudine in Iudæam progreditur.*

VERSVS 52.

Et misit nuncios ante conspectum suum & euntes intrauerunt in ciuitatem Samaritanorum vt parerent illi.

QVÆSTIO I.

Cur misit in vrbem Samaritanorum?

§.1. ANgelos missos Hieronymus arbitratur, q. 5. ad Algasiam: non alio modo quam quod omnis nuntius sit Angelus intelligo, ipse tamen veros angelos putat. Ex discipulis vel Apostolis aliquem missum non dubito. Nisi quis malit dicere præcursores ex mulierum sequentium familia missos. Cur præscius repulsæ misetit, eadem causa, quæ in simili casu reddi solet. Vt ostenderet in eos promptum animum, nec eos se horrere vt cæteri faciebant Iudæi. Deinde vt discipuli quoque contemptum ferre discerent.

§. 2. Causam Euangelista recenset ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ, *vt pararent illi*; nempe locum, vbi prandierent, aut cœnarent, magnum enim comitatum habebat. Opus erat ordine disponere habitationes, cœnacula, vbi ipse cum Apostolis, aliisque, seorsim matronæ cum suo comitatu essent.

§.3. Facies erat obfirmata, Hier. q. 5. ad Algasiam. *Quid sibi velit quod scriptum est in Euangelio secundum Lucam: Et non receperunt eum quoniam facies eius erat obfirmata vadens in Hierusalem. Festinans Dominus pergere Hierusa-*